

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

72. ÅRGANG

20. FEBRUAR 1960

A V I N N H O L D E T :
OG FRISTEREN KOM TIL HAM - GRAHAM GREENE -
PINKIE, EN «UNGDOMSFORBRYTER» - FINSKE INNTRYKK:
INTERVJU MED ROLF SAND - MODER AUGUSTINE HEDRET
- BØKER OM BIBELEN - ANDRE BOKANMELDELSER - BLIKK
PÅ TIDEN - UTLANDET

NR
4

NESTE NUMMER UTKOMMER 5. MARS 1960.

«En storartet historiebok» skriver E. G. i ST. OLAV nr. 23 i fjor om

SAMUEL TERRIEN: BIBELENS LAND.

96 s., format 32x26 cm. med en mengde ypperlige kart og bilder. lb. kr. 32.—.

Og enda en velkommen nyhet:

BIBELATLAS FOR HJEM OG SKOLE.

16 kartsider + innføring og register. Format 28x22.5 cm. kr. 8.80.

Abonner på «Den katolske boganmelder», en interskandinavisk publikasjon hvor alle nordiske og mange utenlandske katolske boknyheter blir omtalt. Kr. 4.— pr. år.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

2. mars, askeonsdag, tar medlemmene del i aftenmessen i St. Olavs kirke kl. 19.

Deretter samvær i foreningslokalet.

STYRET

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke
- Lunden Kloster
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet
- St. Franciskus Kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Pauls Kirke
- Vår Frue Kirke
- Marias Minde
- St. Franciskusøstrenes Moderhus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- St. Elisabeth Inst.
- St. Mikael's Kirke
- St. Mikael's Prestegård
- St. Theresia kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Magnus Kirke
- St. Magnus presteg.
- St. Elisabeth Hosp.
- Vår Frue Kirke
- Bispegården
- St. Olavs Kirke, Bispegården
- St. Olavs kirke
- St. Olavs Prestegård

Oslo

Arendal

Bergen

Hammerfest

Hønefoss

Lillestrøm

Tromsø

Trondheim

Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 683466 - Service: 565690

RIP

Vår kjære far, svigerfar og bestefar,
GERARDO VALENTE
døde 10. februar 1960,
styrket med Kirkens nådemidler.
Familien.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent alle hverdager kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Franciskushjelpens lege, dr. Margrethe Wehn, treffes etter avtale i telefon 56 60 78 onsdag kl. 18-19.

Har denne annonse noen verdi? De avgjør det ved å benytte oss som Deres forsikringsforbindelse

Gulli & Rokk

ASSURANCE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 21. FEBRUAR, Seksagesima:
Ep. 2. Kor. 11, 19—12, 9. Ev. Luk. 8, 4—15. **Mandag:** Petri stol i Antiokia. **Tirsdag:** Peter Damianus, bisk., kirkelærer. **Onsdag:** Ferialdag. **Torsdag:** Matthias, apostel. **Fredag:** Ferialdag. **Lørdag:** Marias løsdagsmesse.

SØNDAG 28. FEBRUAR, Quinquagesima:
Ep. 1. Kor. 13. Ev. Luk. 18, 31—43. **Mandag og tirsdag:** Ferialdager. **Onsdag:** Askeonsdag. **Torsdag, fredag og lørdag:** Ferialdager.

SØNDAG 6. MARS, 1. søndag i fasten:
Ep. 2. Kor. 6, 1—10. Ev. Matt. 4, 1—11.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161</i>	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68</i>	8.30 19.00	10.30
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 55 07 71</i>	8.15 9.30	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchaussen 52, tlf. 558121</i>	—	8.30
<i>Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355</i>	—	9.30
<i>Lunden kapell, Trondheimv. 309, tlf. 21 25 87</i>	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209</i>	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410</i>	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke, Helleveien</i>	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke, Cappellensgt. 1, tlf. 832019</i>	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438</i>	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168</i>	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751</i>	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195</i>	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266</i>	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225</i>	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650</i>	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85</i>	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24</i>	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793</i>	7.45	10.45
STABEKK: <i>Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 5377 35</i>	8.40	10.40
STAVANGER: <i>St. Svitthun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534</i>	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)</i>	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49</i>	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214</i>	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221</i>	6.00	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779</i>	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100</i>	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Mariabimen, Nørvesund, tlf. 3066</i>	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604</i>	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63</i>	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783</i>	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392</i>	—	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205</i>	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

Og fristeren kom til ham -

«Ordet ble kjød og har bodd iblant oss.» Det vil si at julens mysterium fortalte oss mer enn at Guds Sønn kom til verden som Frelser. Det minner også om et intimt samspill av det menneskelige og det guddommelige i Jesu liv her på jorden. Som da Han trett og tørst etter reisen gjennom Samaria satt og hvilte på brønnkanten og sa til kvinnen som ga Ham vann: «Jeg er Messias, Jeg som taler med deg» — eller da Han gråt ved sin venn Lasarus' bære, og i neste øyeblikk visste at Han også var Herre over liv og død.

Kristus ble ikke menneske for å erfare eller utforske menneskenaturens reaksjoner, men av kjærlighet til mennesket selv, for å gi det del i Guds eget liv. Når vi tror på en så stor kjærlighet, er det jo utenkelig at vi ikke til gjengjeld skulle prøve å gjøre Jesu personlighet levende i vårt eget sinn, aktualisere evangeliets tidløse budskap. Det betyr at vår kontakt med Jesu eksistens i tiden ikke må innskrenke seg til kirkeårets store høytider. Til et kort besøk hos Guds Sønn som nyfødt barn i Betlehem, og noen måneder senere en gjensynslede under påskens feiring av hans triumf over døden. Evangeliets plass i liturgien gir oss rikelig anledning til å følge Kristus gjennom hans vandring på jorden, så nær oss i sin menneskelighet mens Han delte alt vårt, alt unntagen synden. Den har jo vi alene erfaring om, likesom det er Gud alene som kan utlette den.

Når så Kirken gjennom fastetiden skal forberede oss til påsken, verdenshistoriens største begivenhet, da gir evangeliet oss som innledning, på den første søndag, et angrep av Satan på Jesu menneskelige natur — fristelsen i ørkenen. Derfor ser vi ikke frem til oppstandelsens seier som et isolert historisk faktum. Vi følger også en forutgående kamp, den samme som alltid er aktuell i vårt eget sinn — og øyner en fare som Jesu frelsesverk ikke har fjernet en gang for alle. Men Jesu holdning under fristelsen har en gang for alle vist hvordan påskens mysterium kan bli en stadig gjentatt realitet i vårt eget liv.

Hvordan kan Jesu fristelse ha noe felles med vår egen, all den stund Han ikke kunne synde?

Jesu kunne selvsagt ikke rammes eller såres i sin natur, for den er hellig og intakt. Men Han kunne oppleve helt menneskelige reaksjoner som uutholdelig sult og tørst, og hans lydighet kunne stilles på styrkeprøve. Og ikke minst — Jesu fristelse minner oss om at djevelen virkelig eksisterer, og at han har sin egen fremgangsmåte. Vår tid har jo delvis klart å avskaffe ham — teoretisk. Dermed har den gitt ham de aller beste våpen i hånd. Ingenting kunne vel bedre passe inn i hans taktikk som er å blande sin røst med Guds egen, eller helst overdøve den. Nå kan han føre frisprog uten at menneskene engang er på vakt. Helt fra Adams tid har han forsøkt å skjule sine hensikter under dette falske guddomsskjær: «Dere skal bli som Gud.»

Da Jesus etter dåpen sto ved innledningen av sin Messias-karriere, var djevelen straks på ferde. For nå gjaldt det for all del å avspore Jesu sanne misjon som verdens Frelser. Et direkte frafall ville det ikke nytte å friste med. Men en storartet forklledning av kallet, passende en genial folkefører og mirakelmaker, det kunne sikkert føre bedre frem. Og hvorfor ikke låne stemme fra folkets håp og forventning og tidens brennende behov? Det var jo så naturlig og rett at jødene ventet seg en politisk Messias som kunne gi dem den nasjonale frihet tilbake, gjenreise Davids kongsstol. Nå var frelseren og befrieren kommet, sendt av Gud selv og utstyrt med guddommelig kraft. Så gjaldt det da å vekke folkets begeistring og la jubelen overdøve dette absurde, umenneskelige krav om kors og fornedrelse! «Hvorfor gå omkring og føle sult og savn når Gud har gitt deg makt til å forvandle stener til brød? Og dersom du virkelig er Guds Sønn, hvorfor ikke en gang for alle vise det for folket så det kan tro på deg? Det er jo en lett sak for deg å kaste deg hodekulls ned fra tempeltaket, utføre en storartet bedrift som bekrefter din guddommelige misjon! Du oppfyller jo til og med skriften på den måten, for der står det med klare ord at englene skal beskytte deg så det ikke hender deg noe ondt!»

Det var øyensynlig nettopp i kjernen av Jesu frelsningsverk at djevelen ville ramme Ham, for han kom tilbake i det store, avgjørende øyeblikk på Golgata. Og da talte han ut fra folkemengdens hånord: «Dersom du virkelig er Guds Sønn, da vis deg som seierherre og stig ned fra korset.»

Evangeliet har avslørt Satan og hans program, og to tusen år har slett ikke forandret hans taktikk. Han finner kanskje ikke så megen anvendelse for list og omveier når det gjelder de åpenbare menneskelige svakheter, sansenes opprør. For der hvor troen enda eksisterer, taler budene tydelig nok. Og Guds barmhjertighet er alltid større enn vår svakhet. Meget mer effektivt er det å la personlighetsdyrkelsen stille Guds egen person i skyggen og svekke hans krav. En fornuftig stemme som blander seg med Guds eller overdøver den, en avgud som fører en human tale, det er nettopp tingen.

Tiden er mettet med gode impulser, inspirert av de nærmeste behov. De taler med kristen aksent om rettferd, trygghet, frihet og toleranse — alt som er vel og riktig i seg selv. Samfunnsborgerne skal ha det godt, bli forsikret, forsørget og passet på. Men noe blir ofte overhørt, det viktigste, en stemme fra evangeliet som sier: «Elsk hverandre.» Slik blir nestekjærligheten avsporet, den drukner så lett i organisert velferd og

(Forts. s. 61)

«Det forholder seg ganske enkelt slik at jeg skriver romaner om det som interesserer meg, og at jeg ikke kan skrive om noe annet. Og noe av det som interesserer meg mest, er å finne frem til det menneskelige hos en tilsynelatende umenneskelig skikkelse.» (G. G. i et intervju.)

Graham Greene står for det store lesende publikum ute og hjemme som etterkrigstidens mest iøynefallende «katolske» forfatter, selvom mange av nettopp hans trosfeller nok ville synes at andre diktere — en Paul Claudel eller en Gertrud von Le Fort for eksempel — gir et ektere og likevektigere uttrykk for katolsk livsfølelse enn han gjør. Man har bebreidet ham at han flirter med det onde, at han koketterer med sjelelige grense- og unntagelsestilfeller som fordrukne prester og fromme selvmordere og gangstere, mennesker som klarer seg gjennom livet og døden «på gult lys» — utenfor moralteologiens vanlige rubrikker. Hos hans store forbilde og trosfelle — François Mauriac — er ondskapen entydig. Hos Greene beveger den seg i et «twilight» som noen ganger får oss til å misoppfatte den som hellighet — og vice versa. Det forvirrer.

Nå taler jo teologien om det universelle og almenyldige, mens dikterens frihet er nettopp innsikten i det individuelle — og ekstreme. Og i siste instans underskriver jo hans kirke de ord om den enkelte personlighets mysterium som Greene i en av sine beste romaner legger i en prests munn: «Kirken kjenner ganske visst alle lovene for menneskelivet. Men den vet ikke hva som foregår i det enkelte menneskehjerte.»

Greene er allsidig: Der er et par reiseskildringer, fra Mexico og Sierra Leone. Der er et par samlinger religiøse og litterære essays, og en serie lette underholdningsromaner, hvorav flere er filmet (som fulltrefferen «Den tredje mann» og nå i år «Vår mann i Havana»). Men hans religiøse livsbetraktning kommer først og fremst til uttrykk i fire større romaner og to skuespill. Skuespillene — «Det siste rummet» og «Drivhuset» — har begge vært oppført på Nationaltheatret etter krigen, ikke uten å utfordre dem som står fjernt fra hans sarkastiske syn på skilsmisser og human-etikk. Av de fire «store» romanene var hittil de tre forlenget hjemført til «Den gule serie» av den påpasselige Sigurd Hoel. «Makten og Æren» (1940) skildrer den kirke som er *patiens quia aeterna* — «tålmodig lidende, fordi den er evig» — under kirkefølgelsene i Mexico. Det er typisk for Greene når kirken her legemliggjøres i en angstreden alkoholiker — «whisky-presten» — en høyst ukonvensjonell martyr for troen. «Den dypeste grunn» (1948) er en sjelestudie, og skildrer konflikten mellom to slags kjærlighet — den «jordiske» og den «himmelske». Politioffiseren Scobie velger selvmordets vei ut av konflikten — det er ganske visst en

Graham Greene: «Brighton Rock». Gyldendal 1960. 237 s. Oversatt av Peter Magnus.

Forlaget gjør avbikt allerede på omslaget, ved å fortelle oss at denne boken er «en studie i viljen til det onde». Og det er nettopp hva «Brighton Rock», historien om den 17-årige gangsterspiren Pinkie Brown, faktisk er — med en innsikt i menneskets livssituasjon som peker langt ut over hva vi venter å finne i en «thriller». Dette er Greene's første og hardeste tungvekt. Den som går til den to og tyve år gamle «Brighton Rock» direkte fra fjorårets mildt ironiske og overbærende lettvekt «Vår mann i Havana», vil bli slått av at temperaturen brått faller mot frysepunktet.

«Brighton Rock» viser oss allerede den helt virtuose fortelleren Greene. Leseren er fanget og elektrifisert fra første setning av: «Hale visste at de hadde bestemt seg til å myrde ham før han hadde vært i Brighton i tre timer.» Det er et mord som trekker flere med seg. I denne støyende og anonyme atmosfære av vulgær folkefest, markedsloyer, hesteveddeløp, tesalonger og nedslitte hoteller viser Greene ikke bare fall-loven og skråplanet i forbrytelsen. Han tar også for seg, med borende nysgjerrighet, et usedvanlig forbrytersinn, og gir det en forklaring som faller helt og holdent utenfor rammen av godtfolks forestillinger om hva det er som gjør mennesker kriminelle.

Pinkie Brown — «Gutten» — er et beskt produkt av slummen i en badeby som er fylt av luksus og fornøylesliv. Han er stivnet i hat, hemmet av livsangst og med en kjærlighetsevne som er helt innefrosset. Sosio- og psykologer flest ville visst stanse her, og nøye seg med den dystre bakgrunnen som fullt dekkende forklaring. Greene vet derimot mer om Pinkie, og det er her at interessen fanges. Han gir oss en uhyggelig overbevisende skildring av den personlighetens dystre og selvødeleggende *utfoldelse* som et menneske kan søke i ondskapen. Både Pinkie og Graham Greene trekker igrunnen på skuldrene av «bra» menneskers forestillinger om «riktig» og «galt». De vet at de egentlige alternativer i menneskelivet er ganske anderledes ramsalte, og heter godt og ondt. Nådens liv i en sjel har sitt nattsvarte motstykke i en bevisst pakt med mørket. Og i denne hensynsløse gangsterlærlingen som — halvt barn og halvt bråmoden kyniker — må overta

synd, et nederlag og en skinnløsning. Men Greene får her sagt noe om barmhjertigheten som kommer fordømmelsen i forkjøpet. Og i «Slutten på leken» (1951) tar han det samme emnet opp under en ny synsvinkel, i skildringen av en kvinnes sinn, der en forfatter og Gud selv opplever som «rivaler» om hennes kjærlighet.

I år — som en lovende åpning på bokåret 1960 — kommer den fjerde (som egentlig er den første) av Graham Greene's betydelige romaner, nemlig «Brighton Rock» fra 1938, endelig i norsk oversettelse ved Peter Magnus. Forlaget har gjemt den litt bort i sin ellers populære serie «Månedens thriller». Men «Brighton Rock» er såmenn noe meget mer enn en vanlig kriminalroman!

en „ungdomsforbryter“

ledelsen av en bande, er der underlige rester av barn-
dommens katolske oppdragelse. Han har ikke «mistet
troen» — han har bare slått enda en nagle gjennom
den. Hans handlinger skjer bevisst «mellem de to evig-
heter» — frelsen og fortapelsen — og han har med
åpne øyne valgt sitt parti: «Han gikk som i spissen
for et triumftog — på vei fra helvede, med kurs for
helvede. Han var beredt til flere mord.»

Altså en ren demon? Nei — Greene er en overbe-
visende menneskeskildrer. Det er syndens og for-
brytelsens indre lovmessighet, dens jernharde, tvin-
gende konsekvens han viser oss i Pinkie Brown, men
ikke uten synderens følelse av å være landflyktig, og
ikke uten en strime av håp: «Og så — når han var
helt trygg — kunne han begynne å tenke på å slutte
fred, dra hjem, og hans hjerte fyltes av en uklar leng-
sel etter den lille, mørke skriftestolen, prestestemmen,
menneskene som ventet under madonnabildet, foran
de klare lysene som brant ned bakom de lyserøde lam-
peglassene, ventet på å frelses fra den evige pine.»

Dette er Pinkie's verden. Han har drept Hale — en
journalist som visste mer enn det var sunt for ham,
om underverdenen omkring totalisatoren i Brighton.
Men der er alltid nye mennesker bak ham, som også
vet for meget — det ene mord fører logisk til det neste.
Og sist i rekken står et lite menneske som holder av
«Gutten» — så helhjertet at det er på nippet til å bryte
ned ispanseret omkring hans hjerte: oppvarnings-
piken Rose. Hun har den samme bakgrunn som han:
Slum, rotløshet, miljøskade og folkelig katolisisme.
Tvekampen mellom hennes godhet og hans ondskap,
hennes kjærlighet og hans desperate selvtillit, i
hatet, er det egentlig «spennende» elementet i denne
romanen.

Tilsynelatende taper hun: Han narrer henne inn
i et uhyggelig fuske-ekteskap og søker å ta hennes liv,
men blir i siste instans tvunget til å ta sitt eget. Men
tankene går tilbake til en vesentlig samtale disse to
«frafalne» imellem, en samtale som jeg synes Peter
Magnus' ellers helt ypperlige oversettelse på ett viktig
punkt ikke yder helt rettferdighet:

«Pinkie sa: Jeg er likeglad med alt dette religi-
onstullet. Helvede — det bare er der. En behøver
ikke å tenke på det — ikke før en dør.

— Det kan jo hende at en dør plutselig, sa Rose.

Han lukket øynene under den lyse, tomme him-
melbuen, og et minne formet seg uklart i ord. «Du
vet hva de sier — I fallet fra stighbøylen til jorden,
han både søkte og fant en orden.»

— Nåde.

— Det er riktig: Nåde.

— Men det ville være forferdelig, sa hun lang-
somt, hvis de ikke skulle gi en tid.

Uten å løfte hodet fra grøftkantene snudde hun
seg mot ham og føyet til som om han kunne hjelpe
henne: «Det er alt jeg ber om. At jeg skal bli bevart
for en brå død. Hva ber du om?»

— Jeg ber ikke, sa han, men også idet han sa
disse ordene, ba han til en eller annen, et eller an-
net: At han ikke skulle behøve å drive det videre
med henne, at han ikke skulle bli nødt til å ha noe

mer å gjøre med det triste, sønderskutte stykke jord,
som de begge kalte hjem.»

I avsnittet ovenfor, fra Peter Magnus' norske over-
settelse, er der en setning han ikke vil kjenne
igjen. Det engelske ordtaket som Pinkie minnes, ly-
der slik: «*Between the stirrup and the ground, he
something sought and something found.*» Oversetteren
gjengir det slik: «Noe finnes for den som tror, i svel-
get mellom himmel og jord.» Det er velformet, men
her går et viktig meningsbærende bilde tapt. Ordtaket
(som altså kan oversettes: «I fallet fra stighbøylen til
jorden, han både søkte og fant en orden») sikter jo
til den dødelig sårede rytter, som i fallets sekund har
tid nok til å forsone et helt livs brøde. En av kirkens
helgener, sognepresten av Ars, sa noe lignende da han
engang trøstet foreldrene til en som frivillig hadde
druknert seg: «Der er lang vei fra broen til elven.»

At dette faktisk er tankegangen fremgår jo tydelig
av Rose's ord om å «ha tid», og hennes angst for «en
brå død», uten angerens minutt. Det er mer enn en
liten detalj, det er i virkeligheten den eneste strime
av håp som faller inn over Pinkie's egen uhyggelige
død tilslutt: «Hun fikk et glimt av ansiktet hans i
det svake lyset fra dashbordet. Det var som et barne-
ansikt — forpint, forvirret, forrådt. De kunstige årene
falt av ham — han ble ført tilbake til den ulykkelige
barndomstiden.» Vi aner her at Rose's urokkelige
kjærlighet til en unggutt som var iferd med å bli et
monstrum, allikevel grep inn i hans skjebne på en av-
gjørende måte — i de siste bevisste sekunder da han
styrtet hodekulls og vansiret av vitriol ned mot døden
og ødeleggelsen på klippene ved Brighton.

«Brighton Rock» er ikke lesning for små konfir-
«B manter — det er nå forøvrig få av Graham
Greene's bøker. Det er en hård og dyster bok, men også
en hensynsløs sann bok, nettopp i en tid og i et slekt-
ledd hvor man paradoksalt nok bortforklarer og for-
flyktiger det ondes makt, samtidig som den håndgri-
peligere enn noensinne er ødeleggende på ferde i våre
liv som enkeltmennesker, nasjoner og menneskehet.
I denne romanen sier Greene igrunnen sine lesere at
«det moderne menneske» (i boken heter hun Ida Ar-
nold) lever i en uvirkelig, selvlaget drømmeverden,
fordi det har tapt sansen og synet for de store, stri-
dende krefter i tilværelsen, krefter som tørner sam-
men også i de to slumbarna Rose og Pinkie: Godt og
ondt, lys og mørke, frelse og fortapelse.

Greene hater av et godt hjerte det vulgære og halv-
søvnige og løgnaktige i den «moderne» livsfølelse,
håndgripeliggjort i badebyen med dens halvfine luk-
sushoteller, veddeløpsbaner, lykkeshjul og krematorier
(om den arme myrdede Hale heter det iskaldt at han
«drysser ned på de lyserøde blomstene i form av usyn-
lige askepartikler — han ble en del av røkplagen over
London, og Ida gråt»). Like lite som sin trossfelle og
dikterkollega Sigrud Undset tror Graham Greene på
noen «utvikling» som kan endre det minste ved de
egentlige, bærende faktorer i våre kår som mennesker:

«— Du skal ikke bry deg om hva prestene sier, sa
han. De kjenner ikke verden slik som jeg. Meningene

Finske inntrykk

Et intervju med skuespilleren Rolf Sand

Skuespilleren Rolf Sand hører til den yngre generasjon i norsk teater — den generasjon som trådte frem etter kigen. Etter å ha vært ansatt ved Nationaltheatret, Trøndelag Teater og Riksteatret, har han det siste 1 og ½ år virket som en høyst allsidig *free-lance* skuespiller — snart her og snart der i stadig skiftende rollefag, som spenner fra stilkomedie og julespill til ballett og opera. En særlig forkjærlighet har han for klassikerne Holberg og Wessel. For noen år siden skapte han en fantasifull «Erasmus Montanus» som fikk mange lovord. Og nylig spilte han Wessel's ulykkelige skredder Johan von Ehrenpreis i «Kierlighed uden Strømper», under et norsk gjestespill til Helsinki, med Foreningen Nordens og Utenriksdepartementets kulturkontors støtte. Forestillingen på «Lilla Scenen» i den finske hovedstaden vakte de finske kritikeres begeistring — en hyggelig oppmuntring midt i alle klagesangene om hvor dårlig det står til med norsk scenekunst.

For Rolf Sand var besøket i Helsinki rikt på inntrykk også når det gjelder våre trossellers liv og situasjon der borte, og det er særlig denne side ved hans Finnlandstur «St. Olav» ber ham uttale seg litt om i det følgende intervju.

«Hva er det som først og fremst slår en nordmann når det gjelder finnenes kulturelle situasjon idag?» — To ting springer straks i øynene: Samtidig med at det finske folket raskt fjerner seg fra det svenske sprøget, nærmer det seg med like stor hastighet det nordiske syn. Her er altså en viss spenning mellom den nasjonale egenart og samfølelsen med de skandinaviske land. Finnene er selv klar over det upraktiske i at de om få år må bruke tolk under alle former for samkvem med det øvrige Norden. En får inntrykk av at først skal de siste rester av fremmedveldet bort — og så først kan svensk bli skolefag i skolene, gjerne obligatorisk. En kjent svensk-finsk skuespiller jeg talte med om dette var tilbøyelig til å trekke aldri så lite på skuldrene av denne nasjonale grundighet, og det var nok innstillingen hos de fleste «kontinentalt» innstilte finner vi traff.

— Og finske katolikker — fikk De noen inntrykk på det hold?

forandrer seg, verden går fremover... Han forstummet, ansikt til ansikt med hennes ordløse hengivelse. Det forstenede ansiktet forkynte, like tydelig som ord, at meninger aldri forandrer seg, at verden aldri går fremover. Den lå der uforandret, som et herjet og omstridt territorium mellom de to evigheter.»

«Brighton Rock» er en rystende god frontberetning fra dette territoriet — den herjede slagmarken «mellom de to evigheter», hvor kampen raser videre til tidenes ende. *Hallvard Rieber-Mohn O.P.*

— Jeg avla et besøk hos Mgr. Cobben, den katolske biskop i Helsinki, og ble meget vennlig mottatt. Hans bolig, en vakker og standsmessig murvilla på Rehebentervägen ligger forøvrig rett imot den norske ambassade. Kirken arbeider ellers i Finland under kår som sterkt minner om hva vi kjenner fra de øvrige nordiske land, og som burde tilsi en større og mer levende enhet de finske og de skandinaviske katolikker imellem. Langsomt får en bukt med de verste fordommene. Det er som kjent hollandske ordensprester av Jesu Hjerter-kongregasjonen som er betrodd ledelsen av Kirkens arbeide i Finland. Men ellers er der etter siste krig, på pave Pius XII's og den finske regjeringens initiativ, opprettet et institutt — det såkalte «Studium Catholicum» ledet av de franske dominikanerne, som utgir et to-sproglig tidsskrift — «Documenta» — og energisk trer i kontakt med finsk tenkning og kultur.

— Hvor mange katolikker er der i Finland?

— Man regner med ca. to tusen troende. I hver av de fem «stasjoner» i Sør-Finnland som representerer de katolske centra bor flere prester sammen. Patrene slipper altså den nerveslitende ensomheten og kan betjene sine sogn effektivt med bil, fordi avstandene er så overkommelige.

— Og i Nord-Finnland?

— I hele Lappland, nord for Rovaniemi, bor der bare én katolikk — så det er jo oversiktlig!

— Noen særlige inntrykk fra selve Helsinki?

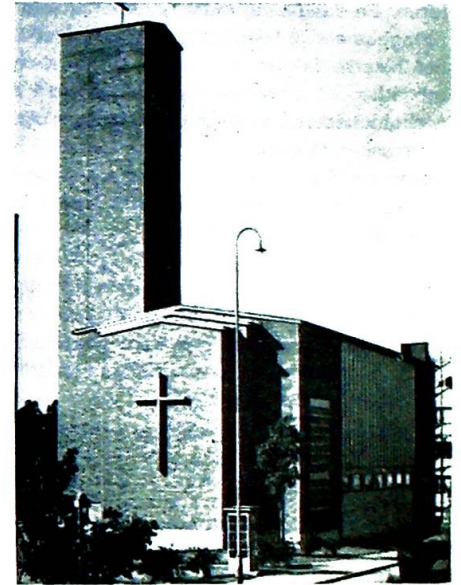
— Ja — en ny kirke, som gjorde inntrykk på meg. Arkitekturen i den finske hovedstadens sentrale bydeler er jo sterkt preget av de skiftende makthaveres smak. Svensk og russisk i en tung, men ganske virkningsfull blanding. Den verdenskjente kvaliteten i *moderne* finsk byggekunst er også fengslende.

Biskop Cobben gjorde meg oppmerksom på den katolske Maria Opptagelses-kirken i Stockholmsgatan, som han innviet i 1954. Midt i Helsinkis mest moderne boligstrøk ligger den, og spjærer denne store ferdselsåren i to. Allerede eksteriøret forteller av en eller annen grunn at dette er en katolsk kirke — kanskje det er det rommelige utbygget til koret som gir det inntrykket. Når en trer gjennom det store våpenhuset og inn i kirken, merker en straks hvordan alteret, tabernakelet og krusifikset helt dominerer rommet. Lyset siver fint inn gjennom tykke råglassplater og skaper en underlig katedralvirkning. All utsmykning er stilisert, og på hver side er der noe så originalt som syv *horisontale* glassmalerier som fremstiller den åndelige og den jordiske barmhjertighet. Jeg kan bare varmt anbefale Helsinki-farere å oppsøke dette kirkebygget på Stockholmsgatan — de vil ikke bli skuffet!

— Besøkte De noen katolske institusjoner i Helsinki?

— Ja — på selvsamme gate, bare noen meter fra Mariakirken ligger «Den engelske skolen» — en høyere skole for 500 gutter og piker som drives av amerikanske ordenssøstre. Den holder til i en imponerende moderne tre-etasjes bygning, med en fjerde tilbaketrunket etasje på toppen, som søstrenes kloster. Jeg fikk inntrykk av at skolen var gjenstand for stor søkning og anerkjennelse.

Den katolske hovedkirken i Helsinki, St. Henrik, er som byggverk betraktet nokså uanselig. Men der er planer om en utvidelse og restaurering. Det er i Helsinki som i Oslo: Vårt problem er ikke de tomme, men de etterhvert for små og overfylte kirker. St. Henrik ligger — akkurat som St. Olav i Oslo — særdeles gunstig til. Og et lite særlig poeng: St. Henriks Kirke har den sovjetiske ambassade som nærmeste nabo! I det avvebnede grenselandet Finland, som lever modig og fortrøstningsfullt videre i skyggen av en altfor stor nabo, minner dens kirkeklokker mammutt-ambassadens representanter i Helsinki tre ganger om dagen om at «Gud er ikke død»!

Den nye Maria Opptagelses-kirken på Stockholmsgatan i Helsinki.

Felles Bibel for protestanter og katolikker?

«Bibelen forplikter», sier den amerikanske jesuitten Walter M. Abbott i en lengre artikkel i *America* om Bibelen som et bånd mellom katolikkens og protestanters forening. Og han fortsetter: «Enkelte bibelforskere mener at enigheten på det sproglige område nå har nådd et punkt hvor det er en reell mulighet for å lage en oversettelse av Bibelen som både katolikker og protestanter kunne akseptere. Pater Alexander Jones ser frem til en slik i den nærmeste fremtid, og avdøde pater Robert A. Dyson (professor ved det pavelige bibelinstitutt i Roma) trodde ikke der fantes en eneste protestantisk forsker som ville forkaste tanken på en enhetsbibel. Siden katolikker og protestanter bruker de samme kritiske utgaver av bibelmanuskriptene som basis for sitt arbeid, skulle det synes et enkelt skritt å nå frem til en samutgave av Bibelen for det kristne folk.

I England kom man frem til noe i retning av dette da kardinal Griffin ga en gruppe katolske lærde tillatelse til å utgi en bibelkommentar som tok den såkalte Revised Standard Version som basis — en protestantisk oversettelse. Den forutsatte noen få rettelser — i alt ca. 20. Men kardinalen døde før prosjektet kunne settes i verk.»

Pater Abbott har også henvendt seg til to protestantiske bibelforskere som uttaler: «Den økumeniske betyd-

ning av en slik alminnelig anerkjent oversettelse av Bibelen ville vanskelig kunne overvurderes . . . Teologisk kunne den utøve den forenende kraft, og kulturelt ville den bety en veldig styrke.»

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 23. februar kl. 20:

FORAN ET KIRKEMØTE. Ved pater Finn Thorn.

Hvorfor er det kirkemøtet som Vatikanet forbereder så betydningsfullt, ikke bare for den katolske kirke, men for hele kristenheten? På mange måter innebærer Johannes XXIII's initiativ et vendepunkt i kirkehistorien, et skritt fra motreformasjon til økumenisk samtale.

Tirsdag 1. mars kl. 20:

OVERBEFOLKNINGSPROBLEMER OG KRISTEN TRO. Ved pater Erik Gunnes.

Blir jorden overbefolket? Folkemengdens eksplosjonsartede vekst, særlig i Asia, gjør dette spørsmålet til et tyngende problem, som mer og mer krever en plan og en løsning. Mange ser skjevt til hva den katolske kirke fastholder som ufravikelige kristne prinsipper i denne saken. Hvordan kan de begrunnes?

BLIKK på TIDEN

DENNE PAULUS

■ Av alle «Dagbladet»s livlige amatør-teologer er visst journalist Anton Beinset den eldste og mest hemningsløse. Over hans kommentarer til den kirkelige aktualitet, som vanligvis har både pepper og salt, aner en mer enn én gang at i ham er en ekte vestlandsk svovelpredikant bukket under for radikaleren. En randbemerkning i debatten om de kvinnelige prester («Dagbladet» 5. februar) kan tyde på at Beinset er mannen bak det bizarre faktum at Paulus — apostelen Paulus — er, for å uttrykke det mildt, *persona non grata* i den fantasifullt og underholdende redigerte middagsavisens spalter, og det i de mest overraskende sammenhenger. På Pauli riktignok brede skuldre lesser redaktør Helge Seip og hans medarbeidere omtrent alt det som forekommer dem fortredelig i kristenheten, og det er som bekjent ikke lite.

Anton Beinset er for sin del lut lei av hele Paulus. For ham er kristendommens første og største teolog ikke først og fremst skaperen av kjærlighetens lovsang i Korintierbrevet («Om jeg taler med menneskers og englers tunge, men ikke har kjærlighet...»), men enslags sur og livsfiendtlig emissær som vi må «se og bli ferdig med»:

«Denne Paulus, som var en av Kristi læres mest demoniske motstandere helt til han fikk et syn, noe som en mann med hans nervesystem lett kan få, han skal altså fortelle oss i dag hva Jesus mente om et spørsmål som Jesus aldri har uttalt seg om. Det viser hvilket grunnlag det bygges på. Kunne ikke kirken i dag bruke litt sunn fornuft? Kunne den ikke gå så langt at de anerkjente at Paulus var et menneske, til og med et meget skrøpelig menneske, og at han ikke egner seg til å fortelle oss hva Jesus mente med ting som han ikke uttalte seg om? Denne Paulus har virkelig gjort en rekke spørsmål i vår kristen- og morallære så vanskelige at det var på tide at kristelige mennesker begynte å ta avstand fra ham. Han, iallfall, må vi vel ha anledning til å bruke vår fornuft på, selv om vi skal bøye fornuften under andre egenskaper når det gjelder selve det guddommelige.»

Nå er der vel ihvertfall knapt den teolog blant «Dagbladet»s lesere (og de turde være mange) som ikke ler høyt av Beinset's fantastiske forestillinger om den kristne kirkes forhold til åpenbaringen i sin alminnelighet og til den veldige del av den som er formidlet gjennom nettopp Paulus' skrifter i særdeleshet.

De bør ikke le for høyt og hjertelig.

Denne groteske misforståelsen av hva kirken, dens vesen og dens tradisjon, egentlig er, vulgariseres og innarbeides i en avkristnet folkemening gjennom tusen kanaler. Den er bare et lite og særlig drastisk trekk ved det som mer og mer blir ett av protestantismens hovedproblemer innenfor statskirkeordningen i de nordiske velferdsdemokratier: At kristendommens tusen år gamle selvforståelse stadig mer, psykologisk og politisk, underordnes en kristelig sett uvitende opinion og en sterkt avkristnet kompakt majoritet, hvis flertallsavgjørelser griper vitalt inn i kirkesamfunnets liv og orden.

Som katolikker er vi så lykkelige å tilhøre en selvstendig frikirke, og kan betrakte dette underlige spill utenfra. Vår kirkes liv er ikke underlagt en kirkeminister — vi sikter til Lars Moen — som etter endt embedstid kan erklære offentlig i et intervju at både kirken og dens tjenere var ham temmelig likegyldige og ikke så lite usympatiske, eftersom han selv var fritenker.

Men vår lykke er av den uglade sorten. For det er kristendommens felles sak og skjebne i vårt land som her langsomt

og sikkert undergraves, uten at vi kan gjøre stort annet enn å se på hærverket.

EN HUSTAVLE

■ Politimesteren i Houston, Texas, har fått en lys idé, forteller «Aftenposten» (6. februar). Som et ledd i kampen mot ungdomskriminaliteten, som nok er et ganske annet problem på de kanter enn her hos oss, har han utgitt en brosjyre, der han ironisk gir oppdragerne «Tolv regler for foreldre som gjerne vil gjøre sine barn til forbrytere». Selv om vel ingen foreldre

— amerikanske eller norske — er så sinnsvake at de følger *alle* disse «reglene» på en gang, så treffer han nok en og annen spiker på hodet, og får gitt et ganske treffende oversiktsbilde av det som har sviktet i dette slektledds oppdrageransvar. Og her er da den skremmende hustavlen, og dens nifse følger:

1) Begynn så tidlig som mulig å gi barnet alt det peker på. Dermed vokser det opp i den sikre forvisning om at verden vil ta seg av det — og ikke omvendt.

2) Bruker barnet «uoppdragne» ord, så bare le av det. Dette vil uvegerlig få barnet til å føle, at slikt er søtt og yndig.

3) Unngå enhver form for åndelig og religiøs påvirkning. Vent til sønnen eller datteren er blitt 21 år, og la så han eller henne «selv ta avgjørelsen».

4) Unngå alltid bruken av ordet «galt» eller «uoppdragent», som hos barnet kan utvikle et skyldkompleks. Når han så senere blir arrestert for biltyveri, vil han ha følelsen av at det er samfunnet som forfølger ham.

5) Plukk opp alt som barnet lar ligge å flyte omkring i huset: leketøy, bøker, klær, sko. Gjør i det hele tatt alt for barnet, slik at det fra de tidligste år kan venns til å kaste alt ansvar over på andre.

6) La endelig barnet få lese alt som det kan få tak i. Pass på at spisebestikk og glass er sterilisert før bruken, men la bare barnets ånd bli så tilskitnet som mulig.

7) La alle tretter foregå i barnas nærvær. På den måten blir sjokket ikke så stort for dem, når skilsmissemisjonen kommer.

8) Gi barnet alle penger det ber om. La det aldri tjene noen penger selv. Hvorfor skal barnet ha det like hardt og vanskelig som De hadde det?

9) Oppfyll ethvert av barnets krav hva angår mat, drikke og luksus. Sørg også for at dets seksuelle ønsker blir oppfylt, likegyldig hvor tidlig de melder seg. Avslag og forbud kan føre til komplekser.

10) Ta barnets parti mot naboer, lærere og politikonstabler. Disse er naturligvis alle forutinntatt mot Deres barn.

11) Når så barnet virkelig kommer i vanskeligheter, så bruk denne unnskyldning overfor Dem selv: «Jeg hadde ikke noe å stille opp mot ham eller henne».

12) Og forbered Dem så på et liv i sorg, for det vil De uten tvil få.

OM FRUKTBAR TVIL

■ «Morgenposten» har en spesialmedarbeider for de religiøse og kirkelige forhold i Frankrike, som er noe av et særsyn på vår kant av kloden. Det er den franske lutherske pastor Albert Greiner. Hans tolkning av fakta og data kan vi nå og da være uenige i, men han er dette som dessverre er unntagelsen når der her i landet skrives om katolske forhold: *Informert*. Det vil si at han kan skrive prisverdig nyansert, og la virkeligheten få korrigere de dommer og den antipati som hos oss så sørgelig ofte får lov til å dominere protestanters omtale av den kristne hovedkirke.

I en interessant kronikk (8. februar — «Blir Frankrike igjen kirkens eldste datter?»), der han søker å vurdere den voksende katolske innflytelse i fransk samfunnsliv, stiller han seg selv et både åpenhertig og nærgående spørsmål:

«Ved avslutningen av dette korte riss må jeg allikevel spørre meg selv om ikke den slags synspunkter kan ha mer sammenheng med et protestantisk mindreverdskompleks enn med systematisk og bevisst arbeide fra katolsk side. Spørsmålet berører meg sterkt. I en økumenisk tid burde vi tenke betydelig mer storslått. Men det er allikevel umulig å glemme at katolisismens spesielle «daimon» stadig på nytt presser våre brødre til å innta maktposisjoner hvor det er mulig, fordi de til syvende og sist mener at deres kirke er kalt til å regjere over staten.»

Vi tror nå for det første at ingen ansvarlige franske katolikker finner det mulig, ennsi ønskelig, at Kirken skulle «herske over staten» — dertil er historiens tale for tydelig. Men vi tror fremfor alt at der hvor kristne — av alle konfesjoner, også katolikker! — gripes aldri så lite av denne pastor Greiner's selvkritiske mistanke overfor sin egen vurdering av andre kristnes motiver og trosoppfatninger, der er økumenikken, dvs. det kristne enhetsarbeide, i det minste mulig.

Her er den franske protestanten en fremmed fugl i vårt barskere klima. I disse dager løper det pietistiske norske kristenfolkets ledere storm mot økumenikken, i skrift og tale. På det hold spør man overhodet ikke. Man er seg selv nok. Man er sikker.

KALDERE OG KALDERE

■ Den kristelige dagsavisen «Vårt Land»s redaksjonelle kommentarer har av og til kunnet minne om de populære stuebarometrene, hvor en smilende kone og en bister sinnatagg avvekslende kommer ut av hver sin dør og varsler henholdsvis solskinn og ruskevær. Solskinnet er gjerne signert *h.*, som står for redaktør Bjarne Høye, mens ruskeværet er gjerne signert *hg.*, hvilket er utlagt redaktør Ingar Hagen. Den første er i sin prosa gjerne like sørlandsk blid og lavmælt som den siste er aggressiv og sterkt tendensløs.

Nattverden i folkekirken

Peter Marstrander: Nattverden og vi. Land og Kirke, Oslo 1959.

Det er både med glede og sorg en katolikk leser Peter Marstrand's lille bok «Nattverden og vi».

Boken bærer vitnesbyrd om en kristen for hvem alterets sakramente er en dyp og rik åndelig verdi. Nattverden er, skriver Marstrander, hele kristenlivets innerste hemmelighet. I den skjer en «unio mystica» som består i den personlige livsforbindelse med den levende Jesus Kristus. I nattverden gjør Kristus den frelse og forsoning Han har vunnet dengang, levende og nærværende for oss nå. Han skaper det *perfectum præsens* hvorved det fullbragte frelsesverk blir gjort gjeldende for oss og kan bli tilegnet av oss idag. Idet Han rekker oss sitt legeme og blod, gir Han oss samtidig det Han ved sitt legemes hengivelse i døden og sitt blodt utgydelse på korset vant for oss, nemlig syndenes forlatelse og fred med Gud.

Boken er ingen teologisk avhandling. Den er en Kristus-grepet sjels forkynnelse av hva alterets sakramente betyr for ham, og bør bety for alle kristne. I de siterte uttalelsene kan man nok savne noen av katolsk teologisk klare og konsise definisjoner av hva alterets sakramente er. Særlig gjelder dette den side av dette sakrament som gjør Kristi ene offer på Golgata levende og nærværende for oss nå. Men det som boken kan mangle av teologisk klarhet og stringens oppveies av den religiøse varme og inderlighet. Marstrander sier ikke alltid det samme som vi. Men jeg kan ikke se annet enn at han lever det samme livsesamfunn med Jesus Kristus som vi. Derfor er det en glede å lese denne boken.

Den sorg vi føler ved lesningen deler vi med Marstrander selv: mangelen på forståelse for dette sakrament innenfor den norske folkekirke. Nattverden er, skriver

I en avis som i sin 10-års jubileumsleder uttrykkelig har definert kampen mot den katolske kirke som en av sine hovedoppgaver, faller det vel av seg selv at *h.* er kommet til å fortone seg som likefremt romslig og åpen på en så dyster bakgrunn som *hg.* Nettopp derfor forbauser redaktør Høye oss storlig i disse dager.

Siden MRA's overdimensjonerte krigserklæring til «sameksistensen» — som om der overhodet finnes noe annet alternativ til den, enn en stadig farligere krigspolitikk mellom Øst og Vest — synes nervene å være kommet i ulage selv hos folk som en skulle tro hadde særlige forutsetninger for å holde hodet kaldt når det gjelder denne verdens trusler. Blant annet er der rundt om i pressen — også den kristne — tilløp til den tvilsomme debatt-teknikk som gjorde senator Mac Carthy berømt: Å henge alle som ikke godtar ens egen form for anti-kommunisme ut som medløpere eller hjelpeløse redskaper for røde intriger.

Studentersamfundets demonstrasjon mot antisemittismen nylig, der blant andre samfundets formann og stortingsmann (for Venstre) Gunnar Garbo talte, forekom oss å være en både spontan og naturlig reaksjon mot hatske krefter som ikke skal bagatelliseres, og som for eksempel burde ha samlet flere av nettopp kristenfolkets representanter under Wergelandsstatuen i Studenterlunden.

I stedet gir demonstrasjonen redaktør Høye opplegget til en mistenkeliggjørelse av deltagerne («Vårt Land» 1. og 3. februar) som hverken overbeviser eller oppbygger, og som tildels har fått en ubehagelig nærgående og personlig karakter.

Det er igrunnen nokså trist. Særlig dersom det varsler et klima som dypfryser forståelsen mennesker imellem, av bare angst for deres felles fiende.

Frater Candidus.

Marstrander, gudstjenestens høydepunkt og hører derfor normalt med til enhver høymesse. I stedet er det blitt slik at det normale i de fleste menigheter i landet er søndagsgudstjeneste uten nattverd. Det er, sier Marstrander, en forferdende liten del av folkekirken medlemmer som gjør bruk av nattvrden. Og årsaken er manglende kjennskap til og forståelse av nattverdens egentlige vesen og høye verd. Og man spør seg selv: Hva lærer da norsk ungdom i religionsundervisningen i alle norske skoler fra folkeskolen til gymnasiet? Hva lærer de i konfirmantundervisningen? Hva forkynnes der fra prekestolen i alle Norges kirker? Siden resultatet er at «både menigheten og de enkelte kristne stort sett har *sviktet* nattverden».

I den katolske kirke er gudstjeneste og nattverd ett og det samme. Og vi har ikke noe problem med «de tomme kirker». Vi må ha både to og tre gudstjenester søndag formiddag for å få plass til alle (og i de store byer på kontinentet opptil fem og seks). Og også uken igjennom er der messe med nattverd hver morgen, med stadig og trofast deltagelse av kommunikanter. Og kirkene er åpne for andakt og tilbedelse hverdag som helg.

Det er vanskelig å se hvordan vi fra katolsk hold kan hjelpe våre lutherske brødre til at nattverden også hos dem må få igjen den samme sentrale plass den har hos oss. Det ser ut som vi ennå en stund skal slepe med den innstilling at vi intet har å lære av hverandre. Jeg har i alle fall lært meget av Peter Marstrand's lille bok. Både til glede og sorg. Glede over en innstilling så nær vår egen i kjærligheten til Kristus i alterets sakramente. Sorg over at den norske folkekirke ikke ser ut til å evne å skape den samme kjærlighet til dette sakrament i de brede lag av det norske kristenfolk. Men mest sorg over at vi fra katolsk hold kan gjøre så lite for å rette på det. Ja, vår hjelp er vel ikke engang ønsket . . .

Finn D. Thorn O.P.

Moder Augustine hedret

Moder *Augustine*, priorinnen ved St. Josephs Hospital i Fredrikstad, er blitt hedret med Kongens gull. Den 7. februar ble hun i nærvær av en rekke av byens leger, det katolske presteskap i fylket og sine medsøstre overrakt H. M. Kongens fortjenestmedalje i gull. Overrekkelsen ble foretatt av ordfører *Ragnvald Gundersen*, som i anerkjennende ord omtalte hospitalets virksomhet og tolket den tilfredshet byen og distriktet følte ved å ha St. Josephs Hospital. Moder *Augustine* takket hjertelig for utmerkelsen, som hun gjerne ville dele med alle som har sin gjerning på hospitalet. Doktor *P. Krogstad* frembar en hilsen fra legene. Det er ikke mange norske borgere, uttalte han, som mottar denne hedersbevisning. Men vi leger, som i en årrekke har vært Deres nære medarbeidere, vet at denne store utmerkelse har De fortjent. Da De for over 30 år siden kom til St. Josephs Hospital, hadde De ikke sittet lenge i sjefsstolen, fød De fant at sykehusets kapasitet var for liten. Tidene var dårlige, kurpengene ved sykehuset var vel ikke mer enn fem kroner, i dag er de 40 kroner pr. dag. Men De hadde pågangsmot og initiativ. Og De våget, fremsynt som De er, å gå til den første store utvidelse av sykehuset, hvormed det ble skaffet betydelig mer sengeplass for den allerede eksisterende kirurgiske avdeling. Og i tillegg hertil kom en ny avdeling for gynekologi og obstetrikk (kvinnesykdommer og fødselshjelp). Senere har De stadig foretatt moderniseringer og utvidelser — den seneste for halvannet år siden, og det ser ut til at De aldri blir ferdig, sa dr. *Krogstad* under alminnelig muntherhet. De kjenner dette sykehuset ut og inn i den minste detalj. Alle tråder løper inn til Dem, og som den fødte administrator De er, forstår De alltid å trekke i de riktige trådene på det riktige tidspunkt.

Dr. *Krogstad* kom inn på søstrenes arbeide gjennom dager som begynner klokken fem om morgenen og ofte følges av nattevakt. Han berømmet hospitalet for at det fulgte godt med i medisinsens rivende utvikling og hele tiden holdt en god standard, hva utstyr, pleie og stell angikk. Og han takket for det gode og vennskapelige samarbeide mellom priorinnen og hospitalets leger.

Sogneprest *Kielland Bergwitz* knyttet behendig en tråd mellom den festlige begivenhet og den meget omtalte filmen «Nonnens historie». Han ville gjerne ha sagt at man intet sted utenom filmen så nonner i nonnedrakt som nærmest virket som soldater i uniform. Når man så nonner som her på hospitalet, med naturlige ansikter, så man «Nonnens historie» i virkeligheten.

Den virkelige nonne trådte forøvrig heller ikke ut etter sytten års virke. Moder *Augustine* var ikke trådt fra etter adskillig over 50 års virke og han hadde ikke grunn til å tro at hun ville tre ut på det første (muntherhet). Både priorinnen og søstrene er lykkelige i sitt kall, fortsatte han. Når vi nå feirer overrekkelsen av Kongens fortjenestemedalje er vi alle meget glade. Vi anser det som noe stort, noe fortjent og vi tar det som utmerkelse til St. Josephs Hospital i Fredrikstad, faktisk til alle katolske sykehus i Norge. Det som gjennomsyrrer søstrenes arbeide er Jesu ord: Hva du gjør for de minste, har du gjort for meg. Kongen, byens myndigheter og byens leger har villet anerkjenne søstrenes gjerning og det er vi takknemmelige for.

Videre var det hyggelige, anerkjennende takkens ord fra Hospitalets overleger, *Wilhelm Otnes* og *Einar Amundsen* og fra doktor *Odd Opsand*.

Stadsfysikus *Carsten Nielsen* takket for hva St. Josephs Hospital hadde betydd såvel i medisinsk som sosialt, spesielt i den tiden da distriktet intet annet sykehus hadde. Det var aldri nei, når man bad om å få innlagt pasienter og han syntes det var hyggelig at Hospitalet hadde fått den anerkjennelse, som lå bak utmerkelsen, forteller «Fredrikstad Blad».

Retretter på Sylling 1960

Fransiskanerne vil avholde følgende retretter i St. Halvards kloster, Sylling.

Retrett 1. 13/4—16/4. Leder pater Hertman, Bergen.

Retrett 2. 12/7—15/7. Leder pater Hanssen, Kristiansand.

Retrett 3. ca. 30/9. Leder pater Hertman, Bergen.

Det er plass til 14 deltagere ved hver retrett. De fleste deltagere vil få eget rom.

Retrett 1.

Denne retrett ledes av pater Hertman. Ved siden av tid til ro og ettertanke, vil også felles samtaler og drøftelser inngå som ledd i programmet.

Retretten er lagt til fridagene i den stille uke for også å gi katolske menn en mulighet for å delta.

Pater Hertman vil bli i Sylling til 2. påskedag. Dette vil gjøre det mulig for deltagerne å få et par feriedager etter retretten, med påskeaften- og påskemorgenliturgien som det store høydepunkt.

Ankomst Sylling onsdag 13/4 før kl. 17.

Avslutning lørdag (påskeaften) form.

Det er anledning for alle deltagere å bli til 2. påskedag.

Pris pr. døgn ca. kr. 15.

Påmelding til retrett 1. sendes innen 10. mars til: *Fransiskushjelpen, Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.*

Det opplyses om man ønsker å reise hjem påskeaften eller 2. påskedag.

Retrett 2.

Denne retrett ledes av pater Hanssen. Den er tenkt som en «stille retrett», uten felles samtaler og drøftelser. Det vil her legges større vekt på at deltagerne skal få mere tid til ettertanke og lesning.

Ankomst Sylling tirsdag 12/7.

Avslutning fredag 15/7.

Det er anledning for deltagerne å avslutte retretten med et par feriedager, da presten blir på Sylling til søndag 17/7.

Pris pr. døgn ca. kr. 15.

Påmelding til retrett 2. sendes innen 15. april til: *Fransiskushjelpen, Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68. . . .*

Det må opplyses om man ønsker å reise hjem fredag 15/7 eller søndag 17/7.

Retrett 3.

Denne retrett vil bli avholdt i slutten av september, og vil bli ledet av pater Hertman etter de samme retningslinjer som retrett 1. Nærmere opplysninger vil offentliggjøres senere.

Alle som melder seg vil få svar etter påmeldingsfristens utløp, om de har fått plass. Retrettene er beregnet på voksne katolske kvinner og menn.

Bøker om Bibelen

Fra bibelhistorie til Bibelens historie

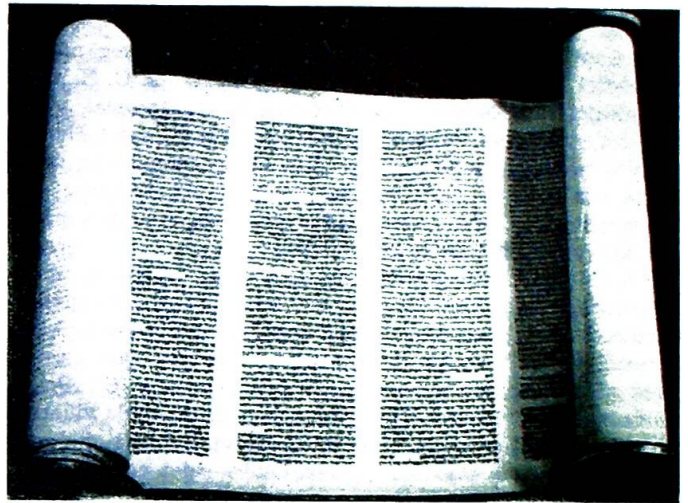
Günther S. Wegener: En bok erobrer verden. Til norsk ved prof. dr. theol. Johan B. Hygen. Aschehoug, Oslo 1959.

Forfatteren bemerker i forordet, at det ikke er noe teologisk verk han ønsker å skrive. For Bibelen er jo heller ikke noen vitenskapelig bok; den forkynner et budskap, som henvender seg i like stor grad til alle mennesker, uten å gjøre noen forskjell mellom dem på grunn av rase, kultur eller sosialt nivå. Det er derfor hans hensikt å fremstille Bibelen for leseren som menneskehetens egen bok, i en rask gang ned gjennom årtusnene. I forordet til den norske utgaven skriver oversetteren at han har innarbeidet i teksten det avsnittet som handler om de norske bibeloversettelsene; likeså har han i mange tilfelle etterprøvet forfatterens opplysninger og omarbeidet et og annet avsnitt av boken, dog uten å forandre selve verkets karakter.

Boken har en meget vid ramme, siden den ruller seks tusen års bibelhistorie opp for leseren. Uttrykket «bibelhistorie» har jo nemlig her en tredobbelt betydning: Den historie som overleveres gjennom Bibelens skjebne og den vurdering den er blitt gjenstand for, i jødedommen som i kristendommen. Å svare til denne tredobbelte oppgaven i ett og samme verk er ikke lett; det lar seg da neppe gjøre å unngå en viss mangel på sammenheng, knapt heller en viss overfladiskhet. Dertil kommer at stoffet blir skåret til i romanstil, for å gjøre det til spennende lesning. Det betyr ikke at vi vil trekke bokens tilforlætelighet i tvil, men det fører til at fremstillingen kan få noe skisseaktig ved seg.

Desto gledeligere er det å kunne konstatere at forfatteren på en utmerket måte har vært i stand til å arbeide seg inn i dette mangesidige stoffet, og han legger en rikdom av historisk materiale fra Bibelens omverden frem for leseren. Bibelen er jo hans helt, og forfatteren forstår å vinne leserens sympati for ham. Historiske situasjoner, som f. eks. Israels utvandring av Egypt, eller portretter, som f. eks. Davids, blir treffende tegnet. Opplysningene som gis, er til å stole på, fremstillingen er fengslende. Ofte støter vi på originale sammenligninger, som f. eks. når sumererne blir betegnet som o'ldtidens preussere. På den annen side kan det også hende at en sammenligning snarere kan virke en smule forvirrende — som når Judas Makkabeos sammenlignes med Stalin.

Det er selvfølgelig ikke til å unngå at det i et slikt verk sniker seg inn en del mindre uriktigheter og uholdbare påstander. Såsom påstanden om at Woolley i sporene etter en mesopotamisk oversvømmelse har oppdaget den bibelske syndflod — den tar ingen kompetent fagmann lenger alvorlig, og det er med rette at oversetteren her tar sine forbehold. Problemet med syndfloden kan aldri løses gjennom arkeologien alene, her må etnologien komme med sitt bidrag, og allerhøyst i denne betydning kan det forsvares, når Wegener sier at «vitenskapen hadde bevist at en urgammel bibelsk fortelling som man hittil hadde holdt for en from legende, har sin grunn i et historisk faktum» (s. 11). Og fullstendig ubegripelig er denne påstanden: «Syndfloden er det historiske tidspunkt da menneskehetens egentlige historie begynner» (s. 12). Likeledes når det heter at Jeriko er grunnlagt før syndfloden, forutsetter dette den uholdbare oppfatning at syndfloden

En gammel hebraisk bokrulle. (III. fra boken.)

fant sted i Mesopotamia. Man må også sette et spørsmålstegn ved hva der sies om de semittiske stammers vandringer i Kanaan; det skal bare dreie seg om overgang fra vinterbeiter til sommerbeiter (s. 25). Men disse må sikkert innordnes i en større sammenheng av de folkforskyvninger som den gang fant sted, og som vi har temmelig god greie på idag. Davids død må tidfestes til 972, ikke 963. Og å si at masoretenes virksomhet utstrakte seg over et helt årtusen, er sikkert å gå alt for vidt.

Allikevel er det med en behagelig følelse man konstaterer at Wegeners bok i alminnelighet er fri for kunstige sensasjoner og lettferdige påstander. Tvert imot merker man at forfatteren bestreber seg på å ta avstand fra overfladisk journalistikk og på å stille seg på de sikre resultatets faste grunn. Dette gjelder f. eks. hva han beretter om Dødehavssekten, og den måten han utdeler forholdet mellom den og den unge kristendom. Setningen: «Essenerne forsøkte på sin kant å gi en tyding av disse (dvs. de gammeltestamentlige) åpenbaringene. Men evangeliet om Kristus kom som oppfyllelsen av denne åpenbaringen» er sikkert meget klokt formulert. Så kan da også boken uten betenkning anbefales enhver katolikk til utvidelse av hans bibelkunnskaper.

Herbert Haag.

Bibelatlas på norsk

Bibelatlas for hjem og skole. Dreyer, Oslo 1959.

Det er i ferd med å oppstå en ny interesse for Bibelen i Norge, ser det ut til, og en ny slags interesse: Bibelen som religiøs historie. Hvert eneste år kommer det bøker som vil presentere denne siden av Bibelen for det store publikum. Deres verdi er varierende; det er ikke alltid de verkene det står mest blest om som er de verdifulleste og nyttigste. Enkelte mer beskjedne trykksaker derimot hører til dem man vanskelig kan unnvære, når de først foreligger.

Det Bibelatlas som Dreyer utgir her, hører til den siste sorten. Et bibelatlas på norsk har man lenge savnet — her får endelig det norske publikum for første gang et lite hendig instrument til å følge med i det Gamle som det Nye Testaments beretninger. Kartene er førsteklas-

En kineser om det indre liv

John C. H. Wu: «Spire, blomstre, bære frugt.» Sankt Ansgars Forlag, København 1959. 264 s.

Det er med stor forventning at man setter seg under kateteret til den kjente kinesiske katolikk John C. H. Wu. De «kinesisk» formede bokstaver på bokens omslag vekker forventninger om at man her kanskje vil møte Evangeliets budskap gjenspeilet i et helt annet gemytt enn vårt vesterlandske, og iført en helt ny drakt. Forfatteren erklærer da også at han akter å fremstille på sin egen måte utviklingslovene i det kristne, indre liv.

En rekke kristne mystikere, og i deres følge: et utall av åndelige veiledere har ment å kunne skjelne tre typiske stadier i denne utvikling. Den første fase står hovedsaklig i «lutringens» tegn, og er nybegynnernes vei. Den annen fase er preget av en stadig større og dypere *innsikt* i Guds mysterier, det er «opplysningens» fase, og de viderekomnes vei. Den tredje fase kulminerer i kjærlighetens forening — unio mystica — med Gud — det er «de fullkomnes» vei.

John Wu foreslår et annet bilde på denne utvikling: Kjærligheten i knopp, kjærligheten i blomst, kjærligheten i frukt. Dermed vil han understreke at disse ulike stadier er å forstå innenfor en virkelig *organisk* utvikling. De forskjellige faser i det indre liv beskriver han i tilknytning til og som en kommentar til Jesu åtte saligprisninger. Som en rød tråd gjennom hele boken går også en meditasjon over salmen om den gode hyrde, hvor forfatteren mener å finne en inndeling som svarer nøyaktig til de tre klassiske veier: Lutringen, opplysningen og foreningen. Kommentaren over saligprisningene gir anledning til en gjennomgåelse av praktisk talt samtlige sider og problemer ved det indre liv, og man må beundre John Wu's innsikt i og viten om den mystiske tradisjon.

Forfatteren søker stadig å bygge bro mellom sitt folks eldgamle visdom og kristendommens overnaturlige idealer og lover. I fremstillingen av forsakelsens og saktmodighetens plass i det åndelige liv påviser han således en mengde berøringspunkter som slående bekrefter Tertullians berømte ord om *anima naturaliter christiana* — dvs.: går menneskesjelen bare tilstrekkelig dypt i sin egen grunn, er den allerede langt på vei mot kristendommen.

Denne sammenstilling av kinesisk visdom og tradisjonell katolsk religiøs erfaring har imidlertid sin åpenbare begrensning. For min del kan jeg ihvertfall ikke se

ses, hentet fra det kjente engelske New Scripture Atlas, og lektor Arthur Tørå har skrevet en grei innledning til dem.

Jeg har et par innvendinger av sproglig art — ikke bare mot at innledningen er skrevet på det sjarmløse idiom som er blitt så vanlig i norske skolebøker, men også mot ortografien på selve kartene. Særlig er kartblad 16 svært slurvet behandlet. Mens enkelte greske byer har fått beholde sine greske navn (Paphos, Thessalonike), har andre fått dem latinisert (Iconium); noen er «normalisert» til læreboknorsk (Saragossa, Cordova), atter andre har moderne *engelsk* (eller fransk) skrivemåte (Cologne, Treves). Slik forvirring burde ikke forekomme i en skolebok.

Men dette er allikevel småting. For enhver som ønsker å stifte nærmere bekjentskap med Bibelens verden er dette atlas et uunnværlig.

E. G.

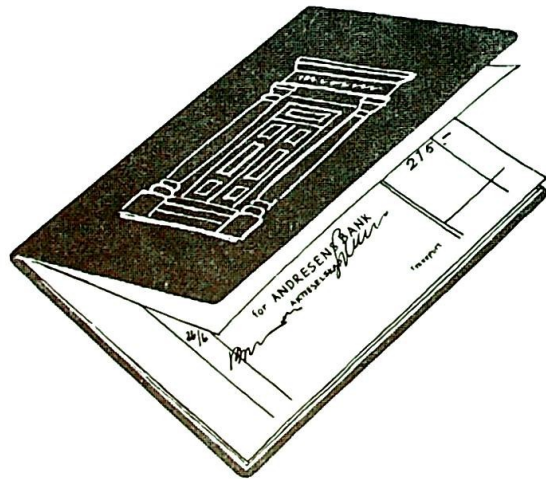
at vi her virkelig skulle ha med en dyptgående syntese å gjøre: Selve tankegangen og fremstillingen er vår tilvante vesterlandske — ja, den er ikke så lite skolastisk. Der er selvfølgelig ingen grunn til å gjøre dette til en bebreidelse mot forfatteren, men det bør nevnes — som et lite korrektiv til de store forventninger John Wu's særlige opprinnelse kan tenkes å vekke.

Ellers finner vi her en tro gjengivelse av de iakttagelser og gode råd som etterhvert har samlet seg opp i mystikkens litteratur. Forfatterens sitatglede er uuttømmelig og kan virke trettende, — hele kapitler er et eneste vev av sitater. I lengre avsnitt kan man få inntrykk av å ha med hans dagbok å gjøre, med siste nytt fra hans lesning, randbemerkninger til brev han har mottatt, tanker mens han går og venter på en buss, osv. Når en saklig fremstilling slik glir over i dagbokens genre forutsetter det i langt større grad at leseren er intellektuelt og temperamentsmessig «på bølgelengde» med forfatteren — og det er jo ikke nødvendigvis tilfellet.

Imidlertid legger denne boken frem en veldig mengde stoff til belysning og veiledning for det indre liv, og kan være til glede og hjelp selv om den snarere er en tekstsamling enn en virkelig syntese. Og god oppbyggelseslitteratur er såmen mangelvare blant nordiske katolikker. Det betyr jo også at man gjerne hadde sett en virkelig klar og grundig *vesterlandsk* innføring i den klassiske kristne mystikk oversatt til ett av våre nordiske sprog, før man la omveien om Østen. Noen epokegjørende syntese er John Wu's bok nemlig ikke.

Thomas Patfoort.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

UTLANDET

KARDINAL STEPINAC ER DØD

Erkebiskopen av Zagreb, kardinal Alojzije Stepinac, døde i begynnelsen av februar i Krasic, den lille landsbyen hvor han de siste årene har vært holdt internert av Titos regime. Med ham har et av de mest kjente ofrene for kommunistenes justismord gått bort uten å få oppreisning. Dette er så meget mer tragisk som heller ikke den frie verden har ydet ham full rettferdighet. Stepinac-saken vakte liten oppsikt i Vest-Europa og ble fort glemt.

En av Jugoslavias fremste kunstnere, den kroatisk-billedhuggeren Ivan Mestrovic, forteller at han for noen år siden stilte dette spørsmålet til Milovan Djilas — den gang en av Titos nærmeste medarbeidere:

— Hva mener De om Stepinac og domfellelsen av ham?

Djilas svarte: «For å si hva jeg mener, vil jeg svare at jeg anser Stepinac for å være en rettskaffen mann og en solid karakter, som man ikke kan knekke. Det er sant at han ble dømt uskyldig; men i historien hender det ikke sjelden at uskyldige blir dømt fordi de politiske omstendighetene krever det.»

Dette er Stepinac-saken i et nøtteskall. Erkebiskop Stepinac ble trukket for retten i Zagreb i september 1946 og anklaget for samarbeid med Ante Pavelic's fascistiske ustasji-regime og delaktighet i dets massemyrderier. Dette skjedde altså først over et år etter at krigen var slutt — så lang tid hadde nemlig Tito trengt både på å oppdage, at det var umulig å få kirkens menn til å bøye kne i samvittighetsspørsmål, og på å få opinionen tilstrekkelig bearbeidet gjennom en ensrettet pressekampanje. Stikk imot

den mest elementære rettspraksis ble erkebiskopens sak puttet inn i en allerede pågående rettsak mot en av Kroatias mest notoriske quislinger, sjefen for Pavelic's hemmelige politi. Domstolen opptrådte også hele tiden som om erkebiskopens skyld allerede var bevist, den lot ham ikke føre de vidner han ønsket, den tillot ham ikke engang å få hans egne advokater. Selv de to offentlig oppnevnte forsvarsadvokater var imidlertid på det rene med erkebiskopens uskyld; støttet på en ugjendrivelig dokumentasjon påviste de det absurde i påtalemyndighetens anklager. Det kunne bare ikke føre frem; i overenstemmelse med sine direktiver fant domstolen Stepinac skyldig og dømte ham til 16 års straffarbeid.

Tito prøvde, både før rettsaken og flere år etter, å få erkebiskop Stepinac til å reise fra landet. Stepinac var imidlertid alltid nektet å gå med på noe slikt, det ville alt for lett kunne utlegges som en stilltiende innrømmelse av skyld. Fem år etter domfellelsen løslot da Tito ham fra fengslet, og internerte ham i den landsbyen hvor han siden har oppholdt seg.

Saken mot Stepinac var bare et ledd i en omfattende forfølgelse av den katolske kirke i Kroatia. Prester ble myrdet, biskoper fengslet, skoler og klostre lukket, og Tito bestrebet seg på å innordne geistligheten i fullstendig lydighet mot staten, og tvinge den inn i en organisasjonsform som ville bety et faktisk brudd med Roma. Senhøstes 1952, da konflikten var på det skarpeste, gjorde pave Pius XII kjent at han ville utnevne erkebiskopen av Zagreb til kardinal. Tito svarte med å bryte de diplomatiske forbindelser med Vatikanet. I de senere år har bildet endret seg en smule; den direkte forfølgelsen ser ut til å ha stilnet av, og et minimum av frihet er blitt innrømmet. Senest i siste uke ble imidlertid fem prester dømt til lange fengselsstraffer, for «konspirasjon mot statens sikkerhet». En skal allikevel ikke se helt bort fra de tegn som tyder på at Tito i og for seg kunne ønske å bedre sitt forhold til Kirken. I så fall vil kardinal Stepinac's død bety at et viktig prestisjehensyn nå er falt bort. Det er lettere å yde en død mann oppreisning enn en levende.

Og fristeren...

(Forts. fra s. 51)

upersonlig veldedighet. Og lidelsen må for all del bortforklares, skjules. Så spør ingen mer om dens sonende verdi. Men søk ikke sammenhengen mellom tidens glimrende velferdssystem på den ene siden, og krig, hat og uhørt elendighet på den andre! Løgnens fyrste kan tale godt og overbevisende til sine tider. Men logikk har aldri vært hans sterke side.

Når det gjelder, kan han også fremdeles være ute med sitater fra skriften. «Mitt rike er ikke av denne verden.» I hans oversettelse lyder det: «Bland ikke religionen inn i denne verdens affærer. Hver ting til sin tid. Ellers kan du risikere å ødelegge det godes sak. For vil du fremme det gode, må du ikke støte omgivelsene. Vær derfor forsiktig med å overbelaste menneskene med hele sannheten. En del av den passer meget bedre for deres behov. Det er klokere å fire litt på Guds krav enn å miste deres sympati. For den dag de ikke lenger tiljubler deg, har du sviktet deres tillit. Og da kan du ingenting mer gjøre for dem.»

Men «Ordet ble kjødt og bodde blant oss.» Gjennom et helt livsløp har Kristus vitnet om at nettopp den intime forening av det menneskelige og det guddommelige, det timelige og det evige, fører oss mot tilvæ-

relsens mål og mening. Fastetiden begynner med et angrep på Jesu menneskelige natur, vi avslutter den med guddommens seier over døden og djevelen.

«Du skal tilbe Herren din Gud og tjene Ham alene.» Jesu svar sendte djevelen på flukt. Men det førte Ham også til Golgata. For samtiden — den alltid aktuelle — følte ikke behov for hele sannheten. Den ble forarget og ryddet Ham av veien. Han som var Sannheten skuffet deres ærgjerrige forhåpninger. Men hvert år minner påsken oss om at Kristi historie rakk lenger enn folkets nasjonale triumf gjorde det. Fordi det nettopp var korsets galskap som førte til evigvarende og universell seier.

Så vet også vi at vi ikke skal stige ned fra korset for å bli seierherre.

Søster Marie Louise, O.P.

DOMINIKANERNE

Nye telefonnummer!

Vi tillater oss å gjøre alle våre forbindelser oppmerksomme på våre nye telefonnummer:

Sentralbord 9—14 og 16—19: 55 07 71

Vaktmester:

Presserende samtaler til klostret etter kl. 19: } 55 07 72

Rom—Assisi

19 dager, d.kr. 850.—.

Med utgangspunkt i København vil der bli 3 Rom-reiser i 1960: 2.—20. mai, 5.—23. juli, 19. septbr.—7. oktober. Prisen inkl. sovevogn, kost og logi. Ikke-katolikker er velkomne.

Program fra p. d'Auchamp,
Aakirkeby, Danmark.

ARGENTINA

Ingen forfølgelse av metodister.

Den argentinske understatssekretæren Angel Centeno har funnet seg beføyet til å tilbakevise en påstand fra metodisthold om forfølgelse av metodister i Argentina. Påstanden ble fremsatt av generalsekretæren for metodistmisjonene på årsmøtet for disse i Buck Hill Falls i USA. Lignende forfølgelser skulle også forekomme i en rekke andre latinamerikanske land. Dr. Centeno minnet imidlertid også om metodistenes holdning under Peron-regimet, da de benyttet Perons forfølgelse av katolikken til å anlegge en stor «evangeliseringskampanje» for å vinne skremte og usikre katolikker, alt mens de sendte hyldningstelegrammer til Peron, hvor de priste hans antikirkelige politikk, anbefalte avskaffelsen av den katolske religionsundervisning og gikk inn for innføring av skilsmisse. Dr. Centeno understreket imidlertid at denne holdningen har ikke dermed ført til noen diskriminering under det nye regime.

Det skal for tiden finnes ca. 500 000 protestanter i Argentina, fordelt på 18 større kirkesamfunn og ca. 150 sekter. Av disse er 30 000 metodister. (KNA)

MEXICO

Religionsfriheten bekreftes.

I en tale han nylig holdt under en offisiell rundreise erklærte den meksikanske president Lopez Mateos at det eksisterte en fullstendig trosfrihet i Mexico. Erklæringen ble fremsatt overfor en gruppe av katolske fagforeningsfolk, som beklaget seg overfor ham over den diskriminasjon som deres fagforening var utsatt for i sin egenskap av katolsk. En rekke antireligiøse lover står nemlig fremdeles teoretisk ved makt i landet. Siden de blodige forfølgelsene i tyveårene har imidlertid situasjonen gradvis forbedret seg, og faktisk har Kirken idag full frihet på en rekke områder. Det er allikevel første gang at en president på denne måten offentlig godkjenner denne tingenes tilstand, og erklæringen har vakt stor oppsikt i Mexico.

SPANIA

Katolsk blad om pressefriheten.

Det kjente katolske ukebladet *Ecclesia* — som redigeres av en jesuitt — bringer i et av sine siste nummer en tale av paven, der denne kommer inn på de misbruk pressefriheten kan føre til. Bladet kommenterer videre: «Slike misbruk finner man neppe i Spania idag. Men det ville være en feiltagelse å tro at vi kan avskaffe disse misbrukene ved radikalt å avskaffe friheten. Og den

OSLO

Et virkelig kvalitetsprodukt

BERGEN

All slags skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramaadresse: «Kjell»

ARENDAL

ARENDAL

BYGGMESTER
HANS NILSEN

Nesset 362
Arendal

B. MØRLANDS EFTF.

Tlf. 2802

Skotøy og ortopediske innlegg
Tilpassing gratis

Arendal Trikotasje-forretning

ARENDALS RAMMEFABRIKK

Kunsthandel
Tapetlager

JOACHIM LARSEN

Spesialforretning i utstyrsvarer

Tlf. 1081 — Etablert 1872

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756

HJELM EMANUELSEN A/S

Møbelforretning

Langbryggen
Arendal

ARENDALS MEIERI

OLAV SLAATTENE

Gartner

Tlf. 1958
Havstad, Arendal

ARENDALS FARVEHANDEL

Tlf. 2050

Engros - En detalj

nemført i Tyskland ifjor, har de østerrikske biskoper besluttet å holde en fastekollekt til beste for de nødstedte land. Kardinal König erklærte på en pressekonferanse, at man med dette ville oppfordre katolikkene til å løfte blikket ut over grensene og skjenke aktiv hjelp til dem som trengte det, religion uansett. — Den tyske fasteaksjonen fortsetter som ifjor. (KNA)

SØR-AMERIKA

Intensivering av misjonsarbeidet blant indianerne.

Tiltross for kolonisering og raseblanding, lever der for tiden ca. 25 millioner renrasede indianere i Sør- og Mellom-Amerika. De fleste av disse lever utenfor det egentlige samfunnsliv i de respektive land, enda de i en rekke land utgjør en vesentlig del av befolkningen — i Guatemala 60 %, i Bolivia 52 %, i Nicaragua, Paraguay, Colombia og Peru likeså omkring halvparten av innbyggerantallet. I alle disse landene har det lenge vært drevet misjonsarbeide blant indianerne, men dette arbeidet har nå de søramerikanske biskoper besluttet å føre mer intensivt. En argentinsk jesuitt, pater Quiles, har i denne anledning fremlagt de retningslinjer som bør følges. To grunnleggende rettigheter må tilkjennes indianerne, sier pateren: Ikke bare «retten til del i kulturen», men også «retten til del i fremskrittet» — det vil si, indianernes oppdragelse og utdan-

nelse må ikke innskrenkes til å bevare deres sed og skikk i spesielle indianereservater, men deres naturlige talenter og livsformer må tas i bruk og videre utvikles, så de kan få del i den alminnelige teknisk-vitenskapelige utvikling og bli fullverdige samfunnsmedlemmer. For å løse denne oppgaven trenger kirken imidlertid større hjelp enn den hittil har fått fra de respektive regjeringer, til arbeidet blant indianerne. (KNA)

UNGARN

Kommunistene krever mer effektiv religionskrig.

«Partiet kan ikke tolerere religionspropaganda i sine rekker,» står det i et av de siste nummer av *Tarsadalmi Szemle*, det ungarske sosialistiske arbeiderpartis organ.

Bladet understreker at partiet i sin første periode i Ungarn viste seg tolerant overfor enkelte av medlemmenes religiøse idéer. «Men nå er vi nådd til en tappe da enhver tilhenger av partiet er forpliktet til helt og holdent å forkaste feilaktige meninger som har overlevet, også når noen merker dem hos seg selv.»

VEST-TYSKLAND

Katolsk ungdom skaffer boliger til flyktningene.

Med motto «vi bygger med» har katolsk ungdom fra Stuttgart og områdene

der omkring i løpet av kort tid samlet sammen 65 000 tyske mark (over 111000 n.kr.), til bygging av hus for barnerike familier fra flyktningeleirer. (KNA)

ØSTERRIKE

Katolikkene går til «faste-aksjon».

I likhet med hva som allerede ble gjen-nemført i Tyskland, har de østerrikske biskoper besluttet å holde en fastekollekt til beste for de nødstedte land. Kardinal König erklærte på en pressekonferanse, at man med dette ville oppfordre katolikkene til å løfte blikket ut over grensene og skjenke aktiv hjelp til dem som trengte det, religion uansett. — Den tyske fasteaksjonen fortsetter som ifjor. (KNA)

KRISTIANSAND S.

S. Hennig-Olsen

Etablert 1924

KRISTIANSAND S

Sjokolade - Frukt - Tobakker

Iskremfabrikk

KRISTIANSAND S.

GUNDER STRØMME

Kolonialforretning

Forsøk vår gode kaffe

Tlf. 22 755 — Kristiansand S.

B O K H A N D E L E N
i Sparebankbygningen Kristiansand S.

C. P. WINTERSBORG

Spesialforretning i
AMATØRFOTO og BRILLEOPTIK

Sparebankgården — Tlf. 22 016

KRISTIAN FRIVOLD

Kjøtt & Pølsevarer

Tlf. 22 175 — Kristiansand S.

ALT I BLOMSTER

Dana Blomsterforretning

Dr.gt. 53 — Tlf. 21 192

Hotell METROPOLE

Besøk vår rosenhave

A. KRUSE SMITH

Entreprenørforretning

KRISTIANSAND S

SIGURD SØRENSEN

Begravelsesbyrå

Holbergsgt. 15 — Tlf. 22 153 — 25 717

Egen likbil for transport

Spesialforretning i KAFFE

Daglig nybrent — Egen blanding

KAFFEMØLLEN

O.M. Dranges Efff.

Markens gt. 39 - Tlf. 21 182

FORRETNINGEN FOR

TAPET OG KUNST

ARTIKLER

Kristiansand S.

Kongensgt. vis à vis St. Josephs hospital

Telefon 3930

TOR RUUD

Aut. Rørleggerforretning

Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO.

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehuse

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Kjente firmaer

Tobakk - Frukt - Sjokolade

TEXAS

Akersgt. 73 B

En kjærkommen
gave:

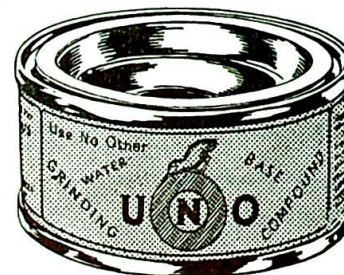

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

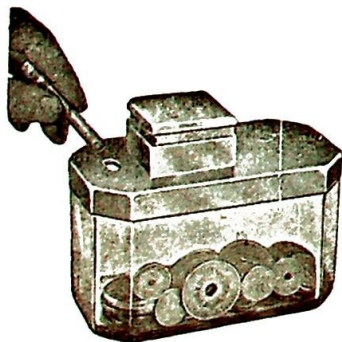
Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet